1838. ARNHEMSCHE COURANT. N°. 42.

Donderdag den 5 April.

Zijn de XXIV artikelen verbindende voor België?

Naar onze regering zich nu, blijkens het opgeheven geheim, bereid verklaard heeft om het traktaat van 15 November 1831 (de 24 artikelen) te onderteekenen, zoo is de vraag geopperd: zou België thans terug kunnen treden? Zou het andere voorwaarden, dan de daarin vervatte, kunnen vorderen?

Als beslissing in het Hollandsch-Belgische vraagstuk stelden de vijf mogendheden, die het opperbewind over Europa in handen hebben genomen, Frankrijk, Groot-Brittanje, Oostenrijk, Pruissen en Rusland, aan den koning der Nederlanden en het Belgische bewind, onder den naam van traktaat, een eind-besluit voor. Het voorstel, door Nederland geweigerd, werd door België aangenomen. De voorgeslagen artikelen werden daarop tusschen de mogendheden en België een definitief traktaat.

Tusschen de mogendheden en België; Nederland bleef er geheel buiten; het wilde er zich niet aan verbinden. Noch de mogendheden, noch België werden gevolgelijk aan hetzelve jegens Nederland verbonden. Daarentegen werden door hunne onderteekeningen de mogendheden het jegens België, gelijk België het jegens hen werd.

De mogendheden en België beschouwden het traktaat, tusschen hen, opzigtelijk het voormalig koningrijk der Nederlanden, aangegaan, als volkomen, hoewel ook de koning der Nederlanden er niet toetrad. In hunne nota van 10 November 1831, verklaarden de gevolmagtigden der vijf mogendheden onder anderen, »dat noch de geest, noch de letter der 24 artikelen wijzigingen zou kunnen ondergaan, en dat het zelfs niet meer in de magt der vijf mogendheden was, er eene eenige van te veranderen (1).”

Ook later twijfelde België nooit aan de geldigheid van het traktaat, alhoewel de koning der Nederlanden het niet had aangenomen. »Hoe, — zegt de Belgische minister van buitenlandsche zaken, in zijne redevoering tot verdediging van de overeenkomst van 21 Mei 1833, — hoe, het traktaat van 15 November geteekend, geratificeerd, gewaarborgd, ten uitvoer gelegd, zou niet meer bestaan!” (2) en later: »Wat betreft het traktaat van 15 November, het is erkend als België's anker van behoud, en het gouvernement heeft besloten er nooit van af te zien (3).” Bij de opening der kamers op den 7den Junij daaraanvolgende verklaarde LEOPOLD: »dat het traktaat van 15 November ongeschonden was gebleven en dat hij zorgen zou, dat er bij de eindschikking met Holland volstrekt geene inbreuk zou gemaakt worden op de verkregene regten (4).”

Daar mitsdien België zoo wel als de mogendheden het tusschen hen gesloten traktaat als definitief en volkomen beschouwden, alhoewel de koning der Nederlanden en niet toetrad, zoo bestaat er blijkbaar thans geen regtsgrond hoegenaamd, waarop eene der gecontrakteerd hebbende partijen de langdurige weigering van den koning der Nederlanden als het traktaat invaliderende zou kunnen inroepen. Volgens de meest onbetwiste regelen van het volkenregt, kan er, zonder de toestemming van *al* de gecontrakteerd hebbende partijen, in het traktaat geene letter worden veranderd.

---

(1) »*Que ni le fond ni la lettre des 24 articles sauraient subir des modifications et qu'il n'était même plus au pouvoir des cinq Puissances d'en convertir une seule.*”

(2) »*Comment, le traité du 15 Novembre signé, ratifié, garanti, mis à exécution n'existerait plus!*”

(3) »*Quant au traité du 15 Novembre il a été reconnu comme l'ancre de salut de la Belgique, et le gouvernement a pris la résolution de ne jamais s'en départir.*”

(4) »*Que le traité du 15 Novembre est resté intact, et qu'il veillera à ce que dans l'arrangement définitif, avec la Hollande il ne soit porté aucune atteinte aux droits qui sont acquis.*”

EGYPTE.

De dood van *Ibrahim*-pacha schijnt voorbarig te zijn aangekondigd. De laatste berigten gewagen thans van eene ernstige ongesteldheid.

DUITSCHLAND.

Mainz, 26 *Maart*. De baron *de los Valles* is dezer dagen hier doorgekomen. Het eigenlijk doel en de uitkomsten zijner laatste reis naar Berlijn, Weenen en St. Petersburg zijn ons even onbekend als aan de verschillende bladen, die er volgens geruchten en vermoedens over gesproken hebben. Wij weten slechts, dat hij het gerucht, door onderscheidene Parijsche dagbladen verspreid, als zoude er spoedig een Fransch vrijkorps voor het Carlistische Spanje opgerigt worden, ten sterkste heeft tegengesproken. Hij voegde er overigens bij, dat het kleine aantal Franschen, die sedert het begin van den oorlog dienst bij don *Carlos* namen, zich zoo dapper gekweten hebben, dat van ongeveer 80 officieren de helft op het slagveld gebleven is, terwijl de meeste anderen eervolle wonden bekwamen.

OOSTENRIJK.

Weenen, 24 *Maart*. Men verwacht hier eenen koerier uit St. Petersburg, met het nadere berigt omtrent het aanstaande bezoek des keizers van Rusland. Dat de Russische keizer de badplaats Töplitz bezoeken zal, en dat de vorst *van Metternich* alsmede de Russische en Pruissische gezanten zich derwaarts begeven zullen, is zeker. Het overige hangt van latere bepalingen af. Z. M. lijdt nog altijd ten gevolge van zijnen val in de [illegible] gebergten.

Het huwelijk van den grootvorst troonopvolger met eene prinses van Mecklemburg Strelitz schijnt buiten twijfel. — Uit Pesth en de overstroomde streken van Hongarije in het algemeen verneemt men nu eerst de treurige bijzonderheden. Pesth is bijna geheel vernield; ongeveer 2000 huizen zijn er verwoest; slechts weinige bewoners zijn gelukkig genoeg geweest om hun leven en hunne bezittingen ongekrenkt te behouden, en het staat te vreezen, dat nog velen van dezen eene plaats verlaten zullen, waar hun leven en vermogen aan zulk gevaar blootgesteld is. Aangaande het getal der omgekomen menschen heeft men nog geene zekere opgaven; intusschen mag men vaststellen, dat in de bezochte streken meer dan duizend personen den dood vonden in het water. Op het eiland Racezve zou, luidens schippers-berigten, in zeven dorpen slechts het kleinste deel der bewoners behouden gebleven zijn. Alle huizen stonden daar tot aan het dak onder water.

Görtz, 14 *Maart*. Naar men verneemt zullen de hier aanwezige leden van het huis *Bourbon* zich in de maand Mei weder naar hun zomerverblijf te Kirchberg begeven. De hertogin van *Angoulême* gaat voor eenige dagen naar Weenen. Gedurende den winter leefde de familie hier zeer stil. [illegible]

ITALIE.

Napels, 13 *Maart*. De koning is gisteren middag op eene stoomboot en vergezeld van eene tweede, in de rigting van Sicilië afgevaren, en men verzekert thans dat hij het eiland bezoeken zal.

Nadat ons sinds eenigen tijd slechts de geruchten uit Sicilië beangstigd hadden, vangt het thans ook bij ons aan. Men steekt de hoofden bijeen en zet bedenkelijke gezigten; men ziet den vulkaan niet meer voor — men voelt hem onder zich. De grond dezer bezorgdheid ligt in de tamelijk zekere geruchten, dat er te Modena, Bologna en Rome talrijke arrestatiën hebben plaats gehad, en dat, ten gevolge daarvan, onze regering mededeelingen omtrent de uitgebreide vertakkingen der *Giovine Italia* in hare staten heeft ontvangen; waaruit men dan ook de sinds eenige dagen hier voorgevallen gevangennemingen en vermeerderde werkzaamheid der policie en der militairen verklaart.

ENGELAND.

Londen, 31 *Maart*. De beraadslaging over de motie van lord *Eliot*, betreffende de Spaansche zaken, zou den 28sten in het huis der gemeenten voortgezet zijn geworden; maar de ministeriëlen hebben dit weten te beletten, door onverwachts, terwijl de hoofden der tegenpartij nog niet in de vergadering tegenwoordig waren, en het lid, hetwelk het eerst het woord gevoerd zou hebben, afwezig was, tot eene stemming over de motie te doen overgaan. Bij deze stemming is het voorstel verworpen met eene ministeriële meerderheid van 70 tegen 62, dus van 8 stemmen. — Nadat dit voorgevallen was, hebben eenige voorname leden der oppositie zich beklaagd, dat zij door de spoedige sluiting der beraadslagingen verrast waren geworden; doch de ministeriëlen hebben dit beklag [illegible] ernst gemeend was of niet, [illegible] dat de Spaansche zaken eerstdaags nader ter spraak gebragt zullen worden.

In de beide huize van het parlement heeft men zich in de laatste dagen veel bezig gehouden met het vraagstuk der afschaffing van de slavernij, en wel bepaaldelijk met het plan, om de slaven in al de koloniën reeds op den 1sten Augustus dezes jaars geheel vrij te verklaren. In het huis der gemeenten is door sir *G. Strickland* een bepaald voorstel tot die vervroegde vrij-verklaring gedaan. De ministers hebben zich daartegen verzet, voornamelijk op grond, dat daardoor inbreuk zou gemaakt worden op de regten der eigenaars, aan welke bij de emancipatie-brill het genot der werkzaamheden van de slaven tot 1 Augustus 1840 verzekerd is. Nadat dat huis eergisteren en gisteren hierover beraadslaagd had, is het voorstel verworpen met 269 tegen 205 stemmen.

— Volgens de jongste brieven uit Lissabon, van 20 Maart, was de orde daar toen voor het oogenblik geheel hersteld.

— Men leest in onze bladen verschillende bijzonderheden, betreffende de jongste onderhandelingen nopens de Belgische aangelegenheden. Tot dus ver ontbreekt het echter aan opgaven, op welke genoegzaam staat kan worden gemaakt. Als het waarschijnlijkste komt voor, dat Z. M. de koning der Nederlanden nu heeft verklaard de 24 artikelen te willen aannemen, onder den waarborg, dat België dat verdrag, zoo als het daar ligt, gestand zal doen; — dat echter al dadelijk in België zwarigheden zijn geopperd, en wel in de eerste en voornaamste plaats, betreffende de sedert 1831 verschuldigde renten der Nederlandsche schuld; — dat dit bezwaar bij sommige der in conferentie vereenigd geweest zijnde gezanten van de mogendheden ingang heeft gevonden; — dat deswege gesprekken zijn gevoerd, doch dat het niet waarschijnlijk is, dat die gezanten, op nieuw in conferentie vereenigd, reeds een bepaald besluit hebben genomen, vermits zij denkelijk daartoe instructiën zullen gevraagd hebben, en deze, ten minste uit Petersburg en Weenen, nog niet ontvangen zullen zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 31 *Maart*. De gedeputeerden beraadslagen steeds over wijzigingen in de thans bestaande verordeningen op het stuk der bankbreuken, ten einde de belangen der schuldeischers te waarborgen tegen de bedriegerijen van den kant der [illegible], of die van hunnen rade. Ondanks het gewigt der zaak, schijnt de meerderheid der kamer er weinig belang in te stellen, terwijl het te wachten is, dat de beraadslagingen nog een geruimen tijd zullen aanhouden, alvorens men tot een besluit zal kunnen komen. De ministers hechten geen staatkundig belang aan deze aangelegenheid, maar schijnen eerlang debatten te gemoet te zien, bij welke het behoud hunner waardigheden meer op 't spel kan geraken.

Heden hebben de gedeputeerden beraadslaagd over eene petitie, inhoudende, 1°. dat het stoffelijk overschot van keizer *Napoleon* naar Frankrijk mogt worden overgebragt; 2°. dat de wet, waarbij zijne nabestaanden uit Frankrijk zijn verbannen, mogt worden ingetrokken, en 3°., dat 's mans beeldtenis weder op het kruis van het ligioen van eer mogt worden hersteld. De kamer heeft geene zwarigheid gemaakt, om het eerste gedeelte van deze petitie in aanmerking te nemen, maar heeft besloten, om, ten aanzien van het tweede en derde gedeelte, over te gaan tot de orde van den dag.

Parijs, 1 *April*. Naar men meldt, zal de commissie van de kamer der gedeputeerden overmorgen rapport uitbrengen over de conversie der 5 pCt. renten.

— Volgens de jongste berigten uit Spanje stond *B. Garcia* den 23sten j. l. te San-Pablo, 4 uren van Toledo, en de generaal *Flinter* dienzelfden dag te Puebla-nova, nabij Talavera-de-le-Reina. *Espartero* was te Valladolid aangekomen; men dacht, dat hij zich in persoon naar Madrid begaf. — Te Madrid hield men [illegible]ontwerp, betreffende het sluiten eener geldleening. Men verwachtte de aanneming van hetzelve door de Cortes, en stelde zich van die leening de beste gevolgen voor ter bevestiging van den tegenwoordigen staat van zaken.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 2 *April*. In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van heden zijn gelezen de notulen van de zitting met geslotene deuren, en heeft de voorzitter te kennen gegeven: »dat hij door Z. M. den koning is gemagtigd te verklaren, dat er thans geene zwarigheid meer bestaat, dat het geheim, opgelegd bij gelegenheid der laatste staatkundige mededeelingen in geheim committé, ophoude, betrekkelijk de magtiging, aan den Nederlandschen gevolmagtigden gezant te Londen gezonden, ter teekening der 24 artikelen met de gemagtigden der vijf mogendheden, in conferentie aldaar vereenigd, en van de strekking der daarmede overeenstemmende, aan de Londensche conferentie gerigte nota."

Op de vraag van den heer *Frets*, of de nota alsnu niet behoorde te worden gedrukt, heeft de voorzitter geantwoord, dat hij alleen tot de medegedeelde verklaring gemagtigd is geworden.

Daarop is beraadslaagd over de wet op de openbare werken.

De heer *van Swinderen* heeft geoordeeld, er zijne goedkeuring niet aan te kunnen hechten. Hij meende, dat de tijd nog niet gekomen was, om zulke belangrijke werken op 's Rijks kosten te ondernemen, en vreesde voor nieuwe financiële verwikkelingen. Hij zag geen wezenlijk nut in den [illegible] weg, bijaldien die niet buitenlands werd voortgezet, en meende, dat, [illegible] van Rotterdam naar Utrecht als onnut konde worden beschouwd, de [illegible] van een' dergelijken weg van Amsterdam naar Amersfoort, en van daar in twee takken, naar den Rijn en naar de Hanoversche grenzen, in elk geval, de voorkeur zoude verdienen. — Hem dacht, dat het bewind de geopperde bedenkingen tegen het droogmaken van het Haarlemmer-meer niet voldoende had beantwoord.

De heer *Donker Curtius* heeft te kennen gegeven, dat hij niet overtuigd is, dat wij hier te lande, bij onze menigvuldige middelen van gemeenschap, stoomwegen behoeven. — Het droogmaken van het Haarlemmermeer is hem wel nuttig, maar thans ontijdig voorgekomen.

De heer *Romme* verklaarde zich, in het algemeen, geenszins tegen het aanleggen van de ijzeren wegen en het droogmaken van het Haarlemmermeer; integendeel meende hij, dat de welvaart des lands daardoor zou worden bevorderd; maar hij achtte de voordragt daartoe, vooral wat de aard der fondsen betrof, onaannemelijk.

De heer *[illegible]* vereenigde zich, wat den ijzeren weg betreft, met het gevoelen van den heer *Donker-Curtius*. Voorts oordeelde hij het onraadzaam, tot eene zoo groote onderneming, als het droogmaken van het Haarlemmermeer, over te gaan, zoo lang de staatkundige geschillen over Belgie niet waren afgedaan. Hij trok ook de onvermijdelijke noodzakelijkheid van deze onderneming in twijfel. De spreker beweerde wijders, met aanhaling van geschiedkundige opgaven, dat het rijk geen' regt had, om, al thans zonder schadeloosstelling, het genoemde meer droog te maken. Hij deed opmerken, dat een groot deel van het meer door prins *Willem I* aan de stad Leijden is verkocht, en de koopenningen daarvan ook voldaan, blijkens quitantie van 1584, gevoegd bij den koopbrief, — en dat die stad nog jaarlijks het regt tot baggering in het geheele thans zoogenaamde Haarlemmermeer verpacht. Verder beklaagde de spreker zich, dat noch de stad Leijden, noch het hoogheemraadschap van Rijnland over die groote onderneming gehoord was. Hij vreesde, dat de onderneming niet het voorgestelde nut zou aanbrengen; — dat de raming van fondsen voor dezelve te laag was, en dat daarentegen de opbrengst der drooggemaakte landerijen te hoog was gesteld.

De heer *Frets* deelde insgelijks in het gevoelen van den heer *Donker Curtius* omtrent den ijzeren weg. Hij zag in de voordragt deswege niets anders dan de verplaatsing van een deel der lossingen, die nu te Amsterdam en Rotterdam plaats hebben, naar Arnhem. — Het droogmaken van het Haarlemmermeer achtte hij niet onvermijdelijk noodzakelijk.

De heer *Op den Hooff* heeft, om den financiëlen maatregel, die aan de voordragt verbonden is, in het ontwerp bezwaar gevonden. Den ijzeren weg achtte hij noodig tot het behoud van onzen Rijn-handel, inzonderheid uithoofde van den in België aangelegd wordenden weg naar Keulen. De spreker weidde uit over het belang van dien handel, en verwachtte, dat Pruissen zich gewis zou aansluiten aan den weg naar Arnhem. Hij zag in dien weg vermeerdering van welvaart en van opbrengst der belastingen.

De heer *Backer* achtte de voordragt verwerpelijk, uithoofde van het daaraan verbondene financiële plan.

De heer *van Reenen* verklaarde zich voor het droogmaken van het Haarlemmer-meer, als geschikt, om de gevaren, waaraan de omliggende lage polders, en zelfs de hoofdstad nu bloot staan, af te wenden. Daarentegen vond hij bezwaar in de wijze, waarop de kosten van die onderneming zouden bestreden worden; hij achtte dezelve nadeelig voor 's lands crediet.

De heer *Sandberg* betwijfelde het nut van spoorwegen in ons vaderland. In ieder geval wilde hij niet het rijk met de kosten daarvan belasten. Bovendien achtte hij het aanleggen van zoo groote werken, in de tegenwoordige omstandigheden, onraadzaam.

De heer *Druyvesteyn* achtte de spoorwegen hier te lande geene volstrekte behoefte, maar verklaarde zich, indien zij in het belang van den groothandel gevraagd werden, niet tegen dezelve. Het droogmaken van het Haarlemmermeer achtte hij nuttig en noodig; maar de voorgestelde wijze van uitvoering keurde hij af.

De heer *de Bordes* had de splitsing der voordragt, naar mate van de daarin voorgeslagene hoofd-werken, gewenscht. In het belang van den groot-handel verklaarde hij zich voor den ijzeren weg, mits het bleek, dat men zich daardoor aan het buitenland zou kunnen aansluiten. In den tegenwoordigen toestand des lands achtte hij het onraadzaam, zulke groote ondernemingen te beginnen. Liever zou hij het aanleggen van spoorwegen opgedragen zien aan bijzondere maatschappijen. In het van den kant der stad Leijden beweerde regt op het Haarlemmermeer zag hij geen bezwaar tegen het droogmaken van hetzelve; want die stad zou gelijk gesteld kunnen worden met ieder bijzonder persoon, die ten algemeenen behoeve onteigend wordt. Hoe wenschelijk hij de droogmaking ook achtte, kon hij in de voordragt niet toestemmen, wegens de wijze van voorziening in de kosten.

De heer *van Hoorn van Burgh* achtte de spoorwegen nuttig voor 's lands welvaart, maar wilde dezelve buiten bezwaar der schatkist aangelegd hebben. Het droogmaken van het Haarlemmermeer oordeelde hij dringend noodzakelijk, wegens de groote verwoestingen, welke die waterplas bij voortduring aanrigt. Hij verklaarde zich ook voor de voorgeslagene wegen in Vriesland enz.; maar hield de uitgifte van 24 millioenen losrenten in den tegenwoordigen staatkundigen toestand van Europa voor onraadzaam; eene gewone geldleening zou hij verkieslijk gevonden hebben.

De heer *Repelaer* achtte de voorgestelde groote ondernemingen, in het tegenwoordige oogenblik, onraadzaam.

De heer *Hooft* verklaarde, dat hij, wegens het vergevorderde uur, er van afzag, zijn geschreven advies voor te lezen, doch zich voorbehield, hetzelve nader door den druk openbaar te maken. Als lid der staats-commissie, die over het droogmaken van het Haarlemmermeer advies had uitgebragt, voelde hij zich echter verpligt, te verklaren, dat het hoogheemraadschap van Rijnland over die onderneming geraadpleegd was, zoo als dan ook de beide leden van dat collegie, die tot de staats-commissie heb-

ben behoord, (de heer burgemeester der stad Haarlem, en de heer secretaris der stad Leiden) door het heemraadschap waren aangewezen.

Vervolgens heeft Z. Exc. de minister van financien de voordragt verdedigd, voornamelijk op grond, dat de ijzeren weg noodzakelijk is tot behoud van onzen gewigtigen Rijnhandel, welke door de ijzeren wegen in andere landen in gevaar gebragt wordt, en dat het droogmaken van het Haarlemmermeer allezins gevorderd wordt voor het afwenden der gevaren, waarmede de aangrenzende polders en landen gedurig bedreigd worden. Ten aanzien van het regt der stad Leijden op het genoemde meer merkte Z. Exc. aan, dat die stad geene grondbelasting betaalt voor haar eigendom, en voorts, indien zij werkelijk eenig regt van eigendom op dat meer heeft, hiervan, even als een bijzonder persoon, ten algemeenen nutte, ontzet zou kunnen worden. Ook de overige in het ontwerp voorgestelde wegen enz. beschouwde de minister als nuttig en wenschelijk. Ten aanzien van de voorgestelde wijze van bekostiging meende Z. Exc. dat dezelve gepast en wettig, en allezins verkieslijk was boven het aangaan eener nieuwe leening, waardoor eene nieuwe schuld gemaakt zou worden.

De beraadslaging gesloten zijnde, is het ontwerp *verworpen* met 46 tegen 2 stemmen (die van de heeren *Weerts* en *Beelaerts van Blokland*), en zal alzoo Z. M. verzocht worden, de voordragt in nadere overweging te nemen.

De kamer is gescheiden tot nadere bijeenroeping.

— Gisteren is de prins *Dolgoroucky*, eerste secretaris van de Russische legatie aan ons hof, van zijne reis naar Frankfort, in deze residentie teruggekeerd.

's Gravenhage, 3 *April*. Z. K. H. de prins veldmaarschalk, is gisteren naar Tilburg vertrokken. Heden nacht heeft zich hoogstdeszelfs oudste zoon, de erfprins, naar Breda begeven. HH. KK. HH. worden binnen eenige dagen terug verwacht.

— Het heeft Z. M. behaagd, Z. Exc. den minister van financiën, Jhr. Mr. *G. Beelaerts van Blokland*, te verheffen tot kommandeur van de orde van den Nederlandschen leeuw.

— Heden is eene vereenigde zitting der beide kamers van de Staten-Generaal, onder het beleid van den baron *van Brienen tot de groote Lindt*, bij ongesteldheid van den graaf *van Reede*, gehouden. In dezelve is voorgelezen een koninklijk besluit, van gisteren, waarbij wordt bepaald dat de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal op heden zal worden gesloten. Ten gevolge van dien, wordt er eene commissie van acht leden, uit vier leden van elke der beide kamers zamengesteld, benoemd, om Z. Exc. te ontvangen en uit te leiden. De minister, door de commissie in de vergadering geleid zijnde, plaatst zich voor den troon en houdt de volgende aanspraak:

» EDEL MOGENDE HEEREN!

» De zitting, die ik heden, op last van den koning, kom sluiten, heeft zich niet minder dan de vorige onderscheiden, zoo wel door de belangrijkheid der daarin verrigte werkzaamheden, als door den naauwgezetten ijver met welken U Edel Mogenden hebben medegewerkt tot de verschillende maatregelen der wetgeving, welke achtervolgelijk waren tot stand gebragt."

» Door de aanneming van de staats-begrooting en de daarmede in verband staande wetten, is in de vereischten van de loopende dienst voorzien; het openbaar vertrouwen op nieuw bevestigd, en wederom eenige verligting toegebragt aan de lasten, die op behoeften van eerste noodzakelijkheid gelegd zijn."

» Verschillende andere ontwerpen van wetten zijn mede in deze zitting voorgesteld."

» Onder dezelve bekleedt niet de minste plaats dat betrekkelijk den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, welker aanneming de invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving en regterlijke instellingen nog in den loop van dit jaar heeft verzekerd."

» De aanneming van het buitengewoon voor marine en oorlog en de eenstemmigheid, waarmede dit bij de Tweede Kamer heeft plaats gehad, stellen de [illegible] belangen te bevorderen [illegible] aangekweekt wordende, kan niet anders strekken dan tot bevestiging van inwendige welvaart en ontzag naar buiten, gelijk zij ook den koning moet ondersteunen in de verwezenlijking zijner oogmerken, die onveranderlijk gerigt zijn op den bloei des vaderlands en het geluk des Nederlandschen volks.

In naam des konings verklaar ik deze gewone zitting der Staten Generaal te zijn gesloten.

Z. Exc., van dezelfde commissie vergezeld, verlaat de zaal. De vergadering gaat uiteen.

Amsterdam, 3 *April*. Naar men zegt, is de regering ernstig bedacht op het doen nemen van proeven van de zamenpersing der lange turf, gelijk wij een- en andermaal hebben aanbevolen, bij gelegenheid van de behandeling der wet op den turf. (*Handelsblad*.)

Brielle, [illegible] *April*. Gisteren avond werd alhier, van het naburig dorp Rockanje, een grijsaard van 66 jaren gevankelijk binnen gebragt, die, naar men zegt, in eene vlaag van zinneloosheid, zijne 58 jarige vrouw met zware vuistslagen heeft van het leven beroofd. 40 jaren waren deze personen door den echt vereenigd geweest, en hoewel beiden zich ongelukkig aan den drank overgaven, had men niet opgemerkt, dat zij in eenigen onmin leefden.

Arnhem, 3 *April*. Bij den president der commissie van onderstand voor de noodlijdenden door den watervloed te Doetinchem, zijn weder eenige giften ingekomen, ten bedrage van ƒ130.75; en bij den thesaurier van het provinciaal gouvernement alhier, eene som van ƒ80.72, in Harderwijk gecollecteerd ten behoeve van de slagtoffers van den jongsten watervloed.

Mengelwerk.

Polderbestuur.

Aan den Heer Heemraad met een klein wit pluimpje.

Daar gij de goedheid hebt gehad, om mij in N°. 24 der *Arnhemsche Courant* omtrent het polder-reglement te regt te helpen, in te lichten en raad te geven, zoo neem ik de vrijheid mij nog eens tot UEd. te wenden. Ik heb het reglement, op uwen raad, nu het bezwaar omtrent het ijs verdwenen is, dadelijk bij de hand genomen, en in de eenzaamheid bestudeerd. Dit viel mij wel wat moeijelijk, omdat ik wel tusschen beide een nuttig boek lees, doch niet gewoon ben wetten of reglementen te onderzoeken, en dit altijd aan regtsgeleerden heb overgelaten; ik heb dan nu ook gezien, hoe moeijelijk zulk eene taak is, en kan dan ook zeer goed begrijpen, waarom de advocaten zich zoo duur laten betalen. Wat verdienen zij het zuur! — Om deze moeijelijkheid wil ik dan ook gaarne het resultaat (dit woord heb ik van onzen ontvanger), van mijn onderzoek aan uw meer verlicht oordeel onderwerpen. Ik geloof, dat gij een goede Geldersche heemraad zijt; en die hooren gaarne alle bijdragen tot verbetering van het, naar uw zeggen, onvolmaakte polder-reglement geduldig aan.

"Ik heb bij het onderzoek vooral gelet, of ik ook vinden kon, hetgeen *gij zegt* » dat er strijdig met verkregen regten, strijdig met de beginselen van eigendomsregt in zou staan;" en meen dit te moeten zoeken in art. 145. De stemgeregtigde geërfden dragen drie kandidaten voor eenen poldermeester aan Gedeputeerde Staten voor, die hieruit de benoeming doen. Dadelijk kwamen bij mij de volgende vragen op, wat hebben Gedeputeerde Staten met onzen polder te maken? Is dit niet ons eigendom? Betalen wij het maken onzer dijken en wegen niet zelve? Kennen wij niet de geschiktste personen voor poldermeesters? En als wij eens ongeschikte poldermeesters hadden gekozen, die ons geld op eene roekelooze wijze besteedden, is het dan niet tot *ons* nadeel alleen, en hebben wij dan niet het regt om het volgende jaar anderen te kiezen? En maken zij de dijken en wegen niet goed, zijn er dan de dijkstoelen niet voor, om dezelve af te keuren? en komt dit dan niet weder ten schade van *onze* beurs? — Al hetzelfde geldt ook omtrent art. 157 en 159, waar ook al de secretarissen en ontvangers door de Gedeputeerde-Staten benoemd worden. Nog erger is het met art. 144 gelegen. Hoe! over onze beurs disponeren in zaken, die *alleen* ons zelve betreffen? Zijn de geërfden dan niet meer in staat hunne eigene geldmiddelen te besturen? Hetzelfde geldt ook met art. 157 en 159 waar zij en niet wij, *die ze betalen moeten*, het traktement van den secretaris en ontvanger bepalen. Eindelijk wordt in art. 170 verboden geld op te nemen zonder autorisatie des konings, en moet NB. het gecombineerd collegie beoordeelen, of het noodig is, en, indien zij het tegendeel begrijpen, kunnen zij het beletten, — zie art. 20, § c. Staan de Geldersche landeigenaren dan geheel onder curateele?

De heeren Gedeputeerde Staten van Gelderland schijnen droevig in de war te zijn, en het onderscheid niet te kennen tusschen administratiën der eigendommen van anderen, zoo als die der godshuizen, waar de nadeelen niet ten schade van de administrateurs komen, en tusschen het beheer van particuliere eigendommen, waar schade en baten, *waar alles* voor de eigenaars is. Aan [illegible] en die, vóór honderden van jaren, van tijd tot tijd door *hen zelven* daarom zijn gelegd; en het is alleen aan de overheid, voor al aan den dijkstoel om te oordeelen of om te zorgen, dat zij goed worden onderhouden en gemaakt. Dat deze overheden, deze dijkstoelen, door het gouvernement werden aangesteld, dat kon er nog eenigzins mede door, omdat dit een collegie, vooral van toezigt moest wezen; doch ieder polder heeft zijne eigenheden, zijn eigen belang, dat *alleen* de geërfden door ondervinding kennen, en ieder gedeelte van Gelderland heeft zijne eigene gebruiken, die niet tot één geheel gebragt kunnen worden. En zoolang de Gedeputeerde Staten de polder-besturen niet *zelve* betalen, hebben zij, dunkt mij, het regt van benoemen en het beschikken over onze beurs niet. Mij dunkt, tegen dergelijke aanrandingen van eigendomsregten, moest de grondwet waken; men diende toch zeker van zijn goed te zijn, en dat naar believen te mogen besturen. Lieve mijnheer de heemraad, gij moest dat eens nakijken; — ik heb die grondwet niet, [illegible]

voorheen dacht, dat onze overheden *alleen* ons welzijn zochten en ons niet in onze regten trachtten te verkorten; ook verzoek ik UEd. om het polder-reglement eens met betrekking tot de combineerde collegiën na te lezen. Ik geloof niet, dat het daarmede alles ook zoo pluis is; naar hetgeen wij tot nu van het polder-reglement *reeds* weten, kan men van het overige ook weinig goeds verwachten, doch dit is mij te hoog, want ik ben maar een

Poldermeestertje van de derde klasse, met eene haneveer op de muts.

P. S. Was het niet goed dat de Courantier in het begin van 1839 alles wat er *dan* in zijn dagblad over het polder-reglement geschreven zal zijn, naar volgorde in een boekje uitgaf? Dan konden onze overheden er mogelijk nog iets tot verbetering van hetzelve nithalen, ten minste het was altijd eene aardigheid voor onze nakomelingen: zij konden dan zien in welk jaar men begonnen is, ons Geldersche landeigenaren onder curateele te stellen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 April. 2 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 15 D.
Den 4 April. 2 El 6 Palm 0 Duim; [illegible] 0 Duim gevallen 14 D.

[illegible]hoogte voor Keulen.

1 April, 11 voet, 11 duim.
2 April; 10 voet, 10 duim.

Advertentiën.

Op den huize KLEIN ENGELENBURGH, te BRUMMEN, den 30sten Maart 1838, beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen zoon, Vrouwe *SOPHIA CHRISTINA van WALREE*, Geboren *CAMP*.

Eenige Kennisgeving.

Heden overleed te ELBURG, in den ouderdom van zeven en dertig jaren, mijn waarde Echtgenoot, de Wel Edel Geboren Heer *HENDRIK JAN LEOPOLD TENGBERGEN*, mij nalatende een kind, te jong om het verlies zijns Vaders naar waarde te beseffen.

Familie en vrienden gelieven dit berigt voor bijzondere kennisgeving aan te merken.

ELBURG, den 29sten Maart 1838.

H. HOEFHAMER, Wed. TENGBERGEN.

[illegible] April 1838, des voormiddags ten 10 ure, zal men, ten huize van den Deurwaarder *PRIOR*, te *Borculo*, in 't openbaar veilen, en op den 24sten dito, naar genoegen geldende, verkoopen:

Het ERVE en GOED *ZAALTINK*, bestaande in zeer goede en welgelegene TUIN-, BOUW-, HOOI- en WEIDELANDEN, voorzien van een HUIS en verder GETIMMERTE; volgens het Kadaster groot te zamen 10 Bunders en 40 Ellen; alles in de Buurtschap *Noordijk*, onder *Neede* gelegen.

Hiervan is nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris Mr. *F. W. LAMBERGH*, te *Borculo*.

De Notaris Mr. *J. NIJHOFF*, zal, den 9den en [illegible] April 1838, in het Zwijnshoofd te *Arnhem*, telkens des avonds ten 6 ure, veilen en verkoopen:

Het BUITENGOED, *DULKERSHOF*, alleraangenaamst gelegen te *Velp*, bij *Arnhem*, nabij *Biljoen*, *Rosendaal* en *Beekhuizen*; breeder bij biljetten.

TE HUUR OF TE KOOP,

[illegible] den 1sten Mei aanstaande te aanvaarden:

[illegible] zeer geschikt tot ZO[illegible] meest allen zeer [illegible] waarin 4 Kamers [illegible] voorts Provisie-Kamer, Keuken met [illegible] en mitsde Bergplaats voor Hout en Turf [illegible] Droogzolder en goede Kelder, met daarbij en omgelegen [illegible] en BLOEMTUIN; alles bijzonder aangenaam gelegen aan den Straatweg tusschen *Arnhem* en *Zutphen*, in het dorp *Brummen*, [illegible] naar alle zijden de schoonste landgezigten.

Te bevragen bij *G. W. WEGGELAAR*, Mr. Metselaar te *Brummen*. Brieven franco.

Te Huur tegen 1o. Mei 1838.

Een HUIS, voorzien van *vijf* KAMERS; waarvan er vier behangen zijn, MEIDEN-KAMER, KEUKEN en KELDERS, ACHTERHUIS en TUIN, tegen *f* 350,00 in het jaar, en voor den zomer *f* 300, gelegen te *Dieren*, en met gefrankeerde brieven te bevragen bij *G. J. HUPKES*, in het logement *het wapen van Gelderland*, aldaar.

BELANGRIJK BERIGT,

ook voor het Gouvernement.

Er wordt TE KOOP of TE HUUR aangeboden eene BAKKERIJ, met Zolders voor Koorn, Meel en Brandstoffen, en met deszelfs circa 300 houten Bakken en verdere Gereedschappen, welke geschikt zijn voor eene LANDS-BAKKERIJ VOOR HET MUNITIE-BROOD.

Dezelve is gelegen in eene der voornaamste steden van ons Rijk, terwijl de hierop reflecteerenden, bij vrachtvrije brieven, onder de Letters A. B., zich nader kunnen adresseren ter Boek- en Courant-drukkerij van *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

Na het einde der werkzaamheden, betuigt de ondergeteekende den beminnaren van het tooneel, zoo aan hem bekende als onbekende aanmoedigers der kunst *zijnen*, en namens zijne sujetten, den verschuldigden dank, voor de goedkeuring aan hunne geringe bekwaamheden bewezen; en beveelt zich bij volgende gelegenheid in het gunstig aandenken der steden, in den afgeloopen winter door hem bezocht.

J. W. VAN VELZEN, *Tooneel-directeur.*

Boek- en Kunsthandel.

W. J. KRUIJT, te *Arnhem*, heeft ontvangen een fraai en aanzienlijk assortiment Engelsche, Fransche, en Hollandsche KUNSTPLATEN en STUDIEN, BOUWKUNDIGE WERKEN, benevens de nieuwste Engelsche PRACHT- en PLAATWERKEN.

Ook is bij thans ruim gesorteerd in TEEKEN- en SCHILDERBEHOEFTEN, als Porcelein-, Bek-, Pastel- en Olieverven, ordinaire en fraaije verwdoozen van 60 Centen tot *f* 30,00; Hollandsche en Engelsche teekenpapieren, Bristol-, Rijst-, Opzet- en Vegetal-Papier; Ivoorplaatjes, Miniatuurlijsten, Penceelen, Lyonsche en Marder-kwasten, Dasen Verniskwasten, Paletten, Tempermessen, Wrijfglazen en glazen Loopers; Schilderdoek en meer andere artikelen.

Voorts is bij hem steeds in voorraad eene uitgebreide verscheidenheid Hollandsche en Fransche KINDERPRENTEBOEKJES, Albums en Portefeuilles in alle formaten en kwaliteiten, Cartonnages, Notitie- en Visite-Boekjes, Patent-Inktkokers; STALENPENNEN uit de beste fabrijken, en in de uitgebreidste sortering voorhanden van 20 Centen, tot *f* 1,75 de kaart; Vouwbeenen, Linialen, Carletten; fijne en ordinaire Passers, Trekpennen, Kantoor- en Schrijfbehoeften enz. enz.

Groot

Cirque Olympique Royal.

Onder Directie van

J. FOURAUX.

Op Donderdag, den 5den April,

de Verbanning van Mazeppa,

groot Pantomime equestre, uitgevoerd door al de leden van het gezelschap, en een groot aantal gedresseerde Paarden.

Op Vrijdag, den 6den April,

de Vlugt van Fra Diavolo

OF DE

ROOVERS IN DE KALABRISCHE GEBERGTEN.

Voorts:

afwisseling van Manoeuvres, Exercitiën en Kunstverrigtingen te Paard.

STOOMBOOTEN

WILLEM DE [illegible]

[illegible]

KONINGEN [illegible]NEDERLANDEN,

Varende in het Beurt[illegible] Nijmegen en Rotterdam,

[illegible]

Aan het geëerd [illegible] en handeldrijvend publiek wordt bekend gemaakt, dat de [illegible] dienst zal hervat worden op Zaterdag den [illegible] April, en varen:

[illegible] Van *Nijmegen* naar *Rotterdam* en *'s Hage* alle dagen s' morgens ten 7 ure, en
Van *Rotterdam* naar *Nijmegen* alle dagen 's morgens ten 6 ure.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.